

DĚTSKÁ PŘÍLOHA MĚ-
SÍČNÍKU NOVÝ ŽIVOT.
REDAKCE: R A D A R
VIA CONCORDIA, 1
00183 ROMA, ITALIA
ČÍSLO 11/73
LISTOPAD 1973.

PÍSEŇ O DOMOVĚ

Zaspívám píseň o domově
od pramenů až do oblak.
A všechno bude v jednom slově,
zápraží, zahrada a hlas a květ a pták.

Zaspívám píseň o domově
a převrátí se svět –
holátko ostříží a skřivan sově
hned bude rozumět.

Zaspívám píseň o domově,
tu hymnu skřípání studní, vozů a klik.
Od kolébek až k hrobům na hřbitově
houslově dětský vzlyk.

Zaspívám píseň o domově
a vstane dětství mé.
Tu vůni vánoc horkou červencově
blažení vdechneme.

Zaspívám píseň, která slzu setře
a další zabrání už mocí hvězd.
Buď opravdový, chlebe, spánku, větre,
jak opravdová radost naše jest.

Jan Zahradníček

JAN ZAHRADNÍČEK se narodil r. 1905 v Mastníku u Trebiče jako selský synek. Po studiích na Karlově universitě překládal z moderní německé a francouzské literatury. Prožíval hluboce a bolestně nacistické pokorení svého národa, který vroucně miloval. Ačkoliv se neprovinil proti žádnému zákonu, byl v padesátých letech uvězněn. Dlouhé utrpení vězení ještě ztížilo velké rodinné neštěstí: jeho dvě děti se otrávil jedovatými houbami. Brzy po propuštění z vězení zemřel (r. 1960). Jan Zahradníček patří k největším českým básníkům našeho století. Jmenujeme alespoň některé jeho básnické sbírky: Jeřáby, Korouhve, Svatý Václav, La Saletta, Rouška Veroničina.

JAK RYBÁM NAROSTLA KRÍDLA

Křišťálová říčka pod vysokými horami byla plná ryb.

Některé byly stříbřité, jiné s namodralými hřbety a jedny byly docela jako ze zlata. Plavaly bystře čistou vodou, honily různé vodní brouky, vyskakovaly nad hladinu, aby polapily sem tam nějakou mušku a tak jim plynul čas. Slunce pěkně svítilo a na vysokých horách tál led a sníh. V říčce bylo hojnost chladivé, průzračné vody, která se rozpustila čerila přes oblé, vymyté balvany. V čistém vzduchu nad říčkou se proháněly velké vážky s šelestivými modrými křídly.

Rybičkám ani přírodě nic nechýbělo. Všude byl pokoj a klid. Ledovec zavlažoval vodou, která z něj odtávala, celé veliké údolí a říčka mu v tom samozřejmě pomáhala. Nic nerušilo krásu té země – až jednou...

Přišli a přijeli na divných koních s koly, dvounozí tvorové. Káceli stromy, převraceli hlínu, drtili balvany a pálili louky. Dým se vznášel nad krajinou a ledovec si do něj zabalil svou bílou hlavu, aby se na to dopuštění nemusel dívat.

Neznámí vetřelci postavili veliká, vysoká hnízda a v těch hnízdech začali dělat oheň a zápach. Z ohnivých otvorů hnízd vycházel hluk blížící se bouře. Hřmoty a hromy naplňovaly ovzduší. Rybám, které na to všechno vyhlédaly z křišťálové řeky se zdálo, že ti dvounozí z hluku, ohně, kouře

a zápachu mají radost. Jak může mít někdo radost z hluku a kouře, divily se ryby a samy posmutněly – jasně sluníčko pobledlo za clonou kouře a drobounkého prachu – a ony se nemohly vyhřívat v jeho paprscích na písečných tišinách řeky.

Těm druhým ale nestačilo, že zpuštošili celou krajinu. Vystavěli ještě přes řeku most a za tím mostem jezd a ještě stavidla a ještě mohutnou hráz. Voda přestala skákat přes kamínky a znehybněla. Přestala se čistit na drobounkém žlutém písku a na kdysi rozčeřené hladině se začaly usazovat špinavé pěny.

Dvounozí tvorové spouštěli na umazanou hladinu plovoucí hnízda, z kterých se rovněž kouřilo a z kterých se ozývaly temné, hluboké, mručivé zvuky. Plovoucí hnízda, jak cestovala po hladině, nechávala za sebou dlouhé, tupé vlny, které ztěžka pohybovaly nahromaděnými pěnamy.

Všechny ryby i rybičky, pokud ještě měly čas, utíkaly pod jezy, hráze a stavidla a hledaly čistou, průzračnou vodu. Kampak ta se poděla? Všude se přelávala jen smutná, potemnělá hladina.

Ale dvounozí vetřelci si ani nevšimli, jak řeka umírá. Vystavěli na břehu u hráze další hnízda a z ohnivých otvorů vyšlehovaly další a další plameny. Z otvorů temných se pak vy-

sypával do řeky šedý popel a černé saze. Hladina řeky ještě více ztemněla a objevila se na ní olejovitá mastná kola nečistoty.

Stavidly vypouštěli cizinci vodu dál do řečiště. Co jim bylo do ryb, že ryby potřebují čistou vodu, že ryby bez čisté vody nemohou žít –.

Ryby byly němé a nemohly se bránit. Rybí očka plakala a na hladině mezi špinavou pěnou se začala objevovat bělouňká bříška. Nejprve těch stříbrných, potom těch s namodralými hřbety. Ty rybičky jako ze zlata plavaly dál a dál, pryč před zátopou nečistot. Vymrštovaly se výš a výš nad vodu, aby se alespoň občas nadýchly čistého vzduchu. Kalná, sazovitá vlna je ale stále doháněla a už už bylo s nimi amen ...

Ale co to, jak se ryby stále vymrštovaly nad temné vody, stal se zázrak.

Těm zlatým, malým, němým rybičkám narostla křídla. Křídla, křídélka, taková, jaká měly kovově modré vážky, které se dříve proháněly nad říčkou.

Zlaté ryby vyletěly nad špinavou řeku, nad ohnivá hnízda, nad černé mraky a letěly, letěly za čistým vzduchem, za čistou vodou, tam daleko, kde před zářivým slunkem se klenula obrovská barevná zářící duha.

Milan Křesadlo

Toto je pohádka.

Skutečnost je jiná. Ryby nedostanou křídla, aby se zachránily, ptáci nemohou hnízdit na slunečních paprscích, zvířata nenapojí svá mláďata kapkami rosy.

Přírodu zachrání jen člověk, až se ji naučí opravdu milovat!

ADOLF F. J. KARLOVSKÝ, člen-korespondent Mezinárodní heraldické akademie

JAK SE DO ERBU UČENÉHO PROFESORA VEŠLA CELÁ HVĚZDNÁ SOUSTAVA

Mezi těmi, kdož se s heraldikou setkávají jenom na branách hradů či na starých náhrobních kamenech, je mnoho nesprávných představ o mystickém či dokonce kabalistickém významu «erbovních znamení. Tato otázka je velmi sporná a u nejstarších znaků nebude asi nikdy uspokojivě vyřešena. Známe-li však v pozdějších dobách už přesně nabyvatele erbu, pak nám jeho život a dílo často poskytne klíč k rozluštění, jako je tomu třeba i u profesora Karlovy university Daniela Basilia z Deutschenberka.

Tento ve své době proslulý učenec, který v duchu humanistické pansofie přednášel nejen přírodní vědy a matematiku, ale i práva a dokonce hebrejštinu, pocházel ze Slovenska, kde snad již jeho otec Jan byl v roce 1594 uherským erbovníkem. Nasvědčovala by tomu přední půle štítu doktora Basilia, jak jej známe z diplomu, jímž byl 21. října 1624 českým králem Ferdinandem II. povýšen do rytířského stavu. Je v ní červené kosmé břevno,

provázené zlatým gryfem – báječným ptákem, jehož horní polovina těla je orlí a spodní lví – a třemi červenými liliemi. Ty jsou vesměs znamení, která se v heraldice běžně vyskytují.

Zato však zlatá, zadní půle štítu, která má zřejmě vyjadřovat vědecké zásluhy tohoto matematika a astronoma, je očividně » polepšením « původního erbu, polepšením, které bylo při této příležitosti uděleno až profesorovi Basiliovi osobně. Na spodku pole je červená zeměkoule s měsícem, z nichž vyrůstá jakýsi lipový stromek, na kterém je rovněž červené slunce. Stromek má pět větviček, zakončených modrými lístky. A právě tyto lístky jsou největším překvapením, a to nejen pro heraldika či hvězdáře, ale i pro jazykozpytce. Jsou na nich totiž astronomická znamení planet, které erbovní list vypočítává krásnými staročeskými názvy: Dobropán – tedy Merkur, Smrtonoš – Mars, Hladolet – náš Saturn, Kralomoc – Jupiter a konečně Krasopani, jak zněl poeticky staročeský název Venuše. Je to originální ocenění vědeckého díla doktora Basilia a je tím cennější, že jednoznačně vyzdvihuje právě pouze jeho vědecké zásluhy, ač zastával i mnohé významné funkce veřejné. A je i zajímavým kulturně-historickým dokladem nazírání na vesmír v jeho době, kdy byly slunce a měsíc považovány za planety.

Tady je ovšem určitá záhada, neboť uspořádání erbovních znamení reprezentuje skoro jednoznačně geocentrickou hvězdnou soustavu. O profesorovi Basiliovi je sice známo, že byl velmi konservativní třeba v otázkách politických, ale jeho vědecké dílo ukazuje, že svoji konservativnost nepřenašel na půdu univerzitní. A protože zásluhou mužů jako Tycho de Brahe a Keplera byl v Praze už v časech Rudolfa II. všeobecně přijat názor heliocentrický, lze sotva předpokládat, že by uspořádání astronomických znamení ve svém znaku ovlivnil erbovník sám. Můžeme se tedy nejspíše domnívat, že jde o výtvar některého byrokrata z Dvorské kanceláře, a že profesor Basilius si s takovou věcí asi příliš nelámal hlavu.

NA'BOŽENSKÉ OKÉNKO

Milé děti!

Máme si vychovávat svědomí, abychom vždy a v každé situaci jistě věděli, co je dobré a co zlé. Jak může člověk dosáhnout jistoty v tom, co je dobré a co zlé? Člověk se může učit od přírody. To, že Bůh stvořil celý vesmír i přírodu, to už všichni víme. Bůh vložil do přírody také zákony, podle kterých se příroda řídí: Rostliny rostou, kvetou, mají plody – semena, přesně podle přírodních zákonů. Nikdy se nestalo a nestane, že by ze semena trávy vyrostlo žito nebo obráceně.

Zvířata rostou, žijí a pohybují se podle zákonů a přírodních sil, které Bůh do nich vložil, to jest podle pudů a instinktů. Zvířata neví, že poslouchají tyto pudy a instinkty. Bůh je vede a ona činí, co on chce. Jelen, kráva, ovce a ostatní přežvýkavci nežerou vše, co roste na loukách a v lesích. Jedovaté rostliny a vše, co jim škodí, nechávají stát. Bůh jim dal tento instinkt, kterým poznávají co jim prospívá a co ne a oni ho slepě poslouchají.

Člověk svým rozumem usuzuje a přichází na tyto zákony přírody, čili je objevuje. Tak člověk objevil

Pošta Spojených Států vydala sérii známek znázorňujících různé momenty poštovní služby. Kéž by mohl být i Radar dopravován tak rychle!

zákony elektrické energie, podle kterých se musí sám řídit, když se podle nich neřídí, přijde ke škodě a k úrazu. Člověk objevil zákony a sílu vodní páry. Když chtěl tuto sílu využít ku příkladu pro lokomotivy, musel se podle těch zákonů řídit. V naší době objevil člověk zákony atomové energie, kterou člověk může využít k výrobě elektriny a k pohánění různých strojů, anebo zneužít v atomové bombě. Jiný velmi důležitý přírodní zákon je přitažlivost zemská a vůbec přitažlivost hmot. Zkrátka každá věc v Boží přírodě skrývá své tajemství a zákony, které Bůh do ní vložil. Člověk, jediný z tvorů, může tyto zákony poznávat, čili objevovat a když se podle těchto přírodních zákonů řídí, má z nich užitek a jsou mu k prospěchu. Člověk sám (lidské tělo) žije, roste, umírá podle zákonů, které Bůh do něj vložil. Člověk nemůže nic změnit na zákonech, podle kte-

rých pracuje jeho srdce, jeho žaludek, plíce, mozek, nervy a ostatní části těla. Kdo chce být zdravý musí se řídit podle těchto zákonů. Když má hlad, musí jíst a když je nasycen, musí přestat jíst. V noci má spát a ve dne pracovat, srdce si může namáhat ale ne přepínat atd. Kdo se neřídí podle těchto zákonů, onemocní. Člověk tedy nemůže zacházet se svým tělem jak se mu líbí. Bůh dal člověku rozum, aby tyto zákony poznával a také je poslouchal, to jest, podle nich žil.

A tak, jak je potřeba poslouchat tyto přírodní zákony, zákony hmoty, tak je třeba poslouchat i zákony mravní, které Bůh dal speciálně pro člověka, neboť z celé přírody jen člověk je může poznávat a dodržovat, protože má rozum a svobodnou vůli, má svědomí, které mu říká, co je mravně dobré a co mravně zlé.

Váš Johnny.

Minule jsme si řekli, že je důležité dobře položit oko k hledáčku, abychom viděli všechny čtyři hrany hledáčku. Spoušť že máme tisknout nikoliv prudce, ale *pozvolna*. A ještě musíme mít přesné vědomí, co chceme fotografovat. Zda to bude spolužák nebo budova, krajina atd. Zdálo by se, že nám již nestojí nic v cestě, abychom udělali dobrý obrázek. Máme však ještě mnoho úskalí.

Předně je to otázka světla. Světlo nám dělá obraz. To jest, světlé plochy, šedé plochy (polostíny) a tmavé, černé plochy. U barevných obrázků, jsou to světlé a méně světlé barvy, tmavnoucí do černé. Všimněte si, že jak ubývá světla, mění se barvy na šedé, nevýrazné. Platí proto pravidlo – málo světla, málo na obrázku. Také jiný příklad. Obrázek sejmутý proti sluníčku nemusí být právě špatný, nebo škaredý, ale

těžko se dá říci, že portrét pořízený proti slunci, bude zdařilá podobenka, když se na snímku nachází tmavá plocha (silueta) vašeho modelu. Také portrét pořízený po sluníčku (ve směru slunce), většinou vykazuje různé šklebivé grimasy. Proto nejpriznivější bude boční světlo.

Na plném slunci jak při bočním světle, tak obzvláště při proti-světle, jsou stíny velmi tmavé – říkáme tvrdé.

Profesionálové si vypomáhají k odstranění této tvrdosti speciálními odrazovými deskami anebo bleskem. Nu a právě blesk pomůže i vám. U krychličkových blesků nemůžete počítat s účinností do velké dálky (kolem dvou metrů).

S elektronickým bleskem si můžete přisvětlit větší vzdálenosti a tím i širší plochu. Množství světla, které blesk vydá (intenzita) se v prospektech uvádí

ve Ws – Wattsekundách. Exponice se při použití blesku nemění.

Dodržovat svislé a vodorovné linie v hledáčku při záběru. Zvláště tam, kde nejsou tak důrazně vidět, jako v záběrech krajiny.

Pozor na perspektivu! Víme, že ulice, cesta, kolejnice před námi se sbíhají. Zvednete-li kameru nahoru, budou se všechny linie také sbíhat. Proto nejsou hezké záběry kamarádů pořízené se země od nohou nahoru, nebo ležící postavy od nohou k hlavě. Nohy jsou velké, tělo se zmenšuje a končí malou hlavou.

Často se stává, že chceme někoho vyfotografovat a model si tak zvaně můžeme naaranžovat, postavit na určité místo. Tak se stane, že strýčkovi roste z hlavy strom, babičce telegrafní tyč a rodičům celé křoví. Máte-li možnost a čas model si někde postavit, volte takové plochy pozadí, které jsou klidné a nečleněné. Louka, obloha, vzdálený les, zeď ... (Např. neomitnutá zeď bude také » klidné « pozadí. Zde se sice jedná o čáry mezi cihlami, ale tento vzorek je pravidelný a svou pravidelností působí klidně. Podobně působí dobře a navíc dekorativně hustší mříže vrat, skály, hromada narovnaného dříví, husté křoví mnohem větší než model atd.)

Všechno ostatní je již záležitostí citu a vkusu. Cit a vkus se dá pěstovat jako květinka. Neříkejte nikdy, já na to nemám talent, protože to nikdy a u nikoho není pravda. Je to pouhá výmluva pro pohodlnost a malou vytrvalost v učení.

J. Hladký

Veselá hodinka zpěvu mezi českými skauty v Kalifornii.

TÁBOR NA HOSTÝNĚ

Milý Radare!

Toto léto jsme byly poprvé v českém táboře Hostýn. Je to v okolí St. Calixte, 50 mil od Montrealu (v Kanadě!) Byla jsem tam s Věrou a Marií pět týdnů.

Bylo to tam hezké. Ráno v 8 hodin Páter Janiček vyhrával na trubku budíček, pak jsme měly rozsvičku. Po umytí jsme měly prohlídku tábora.

Do oběda bylo volno. V tu dobu jsme chodily sbírat jahody, maliny, borůvky a houby. Odpoledne jsme se chodily koupat do jezera. Když přšelo, tak jsme si hrály v klubovně.

Nejraději jsme měly sobotní táborák, když i maminka a tatínek přijeli. Jednou týdně jsme měly českou školu. V 9 hodin byla večerní modlitba a v 9,30 po večerce jsme musely spát.

Pršelo nám jen málo. Seznámily jsme se s dětmi z Chicaga, New Yorku, Montrealu a Toronta. Moc se nám tam líbilo a chceme přijít zase příští rok.

Posílám Vám obrázek sošky Panny Marie Hostýnské, která je v čele kapličky. Byla vyřezaná a pozlacená v Římě. Na druhém obrázku ty v těch pruhovaných šatech, to jsme my tři.

Vaše

Lída Fialová

Po celodenním výletu byli australští junáci tak unaveni, že se večerní táborák nekonal - čili, pro nedostatek místa jsme povídali "U táborového ohně" (o čmelákově) přesunuli do příštího čísla.

BETLÉM NA VYSTŘIHOVÁNÍ A VYMALOVÁNÍ

Minule jsme ohlásili, že je připraven k rozeslání NOVÝ BETLÉM na vystřihování a vymalování, který nakreslila naše umělkyně paní Gertruda. V návodu k sestavení sama prozrazuje něco o původu tohoto betléma:

Jesličky jsem začala kreslit na objednávku pana faráře z Aše už roku 1948. Inspirovala mě četba Anny Kateriny Emmerichové (to byla řeholnice z Dülmenu, která dovedla vidět od dětství minulost. Její vidění zapsal v knížce Život Panny Marie romantický básník Klement Brentano).

Okolí Betléma popisuje Katerina Emmerichová takto: »Krajina vypadala jako nejodlehlejší končiny rozpadlých hradeb malého města. Na jednom kopečku stály různé stromy, jehličnaté, jiné měly malé lístky jako u nás krušpánek.«

» Od vchodu betlémské jeskyně na sever bylo vidět strechy a věže Betléma.«

» Na kopečcích roztroušeny byly malé domky, po polích kůlničky .. « Jak je na obr. 1. čárkováním naznačeno. můžete si samy přidat kopečkatého pozadí z vystřihaného papíru ... Přenesla jsem si tato líčení do území mně známých a poetických, na Slovácko kolem Kyjova a do pražských předměstí, z nichž jednotlivosti jsem smíchala. Postavičky jsem většinou kreslila podle známých z Českomoravské vysočiny. Emmerichové větu » Protože se blížila sobota a protože ve městě (= Betléme) bylo mnoho cizinců (— kvůli sčítání lidu), byly postaveny na rozích ulic stolky s nejnezbytnějšími potřebami « jsem znázornila zástupně a přeneseně prodavačkou párků, odpovídající našemu prostředí.

Celý betlém se skládá ze 14 archů čtvrtkového formátu. Je černobílý, určený k vymalování podle vlastního vkusu. Jeho příprava tedy nebude otázkou jednoho půldne. Pečlivé vymalování a vystřihování betléma vám může poskytnout příjemnou zábavu na celou řadu volných chvil před vánocemi.

Napište si tedy co nejdříve na adresu Radar, odešleme ho obratem pošty - a oznámujeme vatikánskými známkami milénia pražského biskupství!

Cena celé složky je 900 lir (1,50 am. dolaru, 4,00 DM, 30 rak. šilinků, 6 šv. franků apod.). Příplatek na leteckou zásilku do USA a do Kanady je 300 lir, do ostatních zemí podle jednotlivých poštovních sazeb. Kdo už vyrovnal předplatné za Radar na tento rok, dostane 30% slevy.

Touto nabídkou se i Radar přidává k přání, kterým končí paní Gertruda svůj doprovod:

» Svobodná, pestrobarevná a různotvará směsice se klaní Bohu: jacíkoliv, kdekoliv, kdykoliv, vánoční radosti sjednocení! «

MÁ POUŤ DO ŘÍMA

Na českou pouť do Říma jsem se již dlouho těšila a připravovala. Několik dní před tím jsem byla u 1. svaté zpovědi a 1. svatého přijímání. Byla jsem sice sama, ale zato při českých obřadech ve Frankfurtu.

Do Říma jsem jela s rodiči a se sestrami vlakem. Bydleli jsme ve Via Monte del Gallo, kde se o nás dobře staraly řeholní sestřičky. Kousek odtud byl chrám sv. Petra. Naší pouti se zúčastnilo hodně Čechů z celého světa. Navštívili jsme hodně kostelů a památek v Římě i v okolí. Vozilo nás devět autobusů.

Velmi se mi líbil chrám sv. Petra ve Vatikáně a klášter sv. Benedikta v Subiaku. V Anziu jsme se byli koupat v moři. Skotačila jsem v mořských vlnách a moc se mi tam líbilo.

Navštívili jsme též hrob sv. Marie Goretti v Nettuno. Zde jsem podala ruku jejímu bratrovi, který dosud žije.

Ráda vzpomínám na setkání se sv. Otcem, papežem Pavlem VI. v Castel Gandolfo. Po pěkném proslovu nám sv. Otec udělil své požehnání. Přišel i mezi nás. Také mně podal ruku a usmál se na mne.

Naši pouť jsme zakončili v Nepomucenu, kde se konal po mši svaté světelný průvod s hořícími svícemi.

Ještě nyní doma ve Wiesbadenu vzpomínám na Řím a na naši českou pouť.

Renata Kadlecová

Renata Kadlecová z Wiesbadenu v den svého 1. svatého přijímání.

BYL JSEM V ZILLERTALU

Ahoj Radare!

Byl jsem v srpnu tři týdny na táboře ve »Stummu« v Zillertalu v Rakousku. Moc se mi to tam líbilo, chodili jsme se koupat, hráli jsme všelijaké hry a měli jsme taky svou olympiádu. Jídlo bylo výborné – měli jsme českou kuchyni – vařila pro nás paní Mezerová. Chodili jsme taky ve skupinách stanovat.

Jen jediná věc neměla být: to ranní ustávání v 7 hodin! Já jsem si chtěl o prázdninách odpočinout! Ale jinak to bylo všechno prima.

Jan Machulka

Toto číslo Radaru jsem chtěl obohatit pěknou fotografií vatikánské série známek tisíciletí pražského biskupství. Můj starší bratr – Nový život – mě však předešel. Vrátime se k této a k ostatním » českým « sériím vatikánských známek v příštím čísle. Někteří čtenáři ostatně už dostali jednu známku milénia na obálce Radaru. Jak se vám líbila?

Renata Kadlecová, Jenda Machulka a sestry Fialovy

poslali pěkně příspěvky o tom, co zažili v létě. Odměňujeme je betlémem, o kterém se mluví na předcházející stránce. Kdo bude další?

Než vám Radar dojde, budeme asi v předvečer adventu – doby přípravy na vánoce. A hned na začátku prosince máme sympatický svátek sv. Mikuláše. Někdo sice zapomíná na toho » svátého « a dělá ze svátku jen příležitost k zábavě. Připomeňme si tedy, že sv. Mikuláš byl velmi hodný a štědrý biskup, který rád pomáhal chudým. My napodobujeme jeho příklad dárky, které v ten

den dáváme svým drahým. At je tedy hodně dáreků, kterými uděláte radost druhým a hodně těch, které vy dostanete! Bude to jen znamením, že jste hodné a že vás ostatní mají rádi!

A máte-li vy rády Radar, nezapomeňte mu to dokázat svou mikulášskou nadílkou předplatného!

P. Ladislav

